

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

LXVII. Ioannes Trithemivs Ab. Span. Opt. Fratri Ioan. Nutio Salutem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

IOANNES TRITHEMIUS AB. SPAN. OPT. FRATRI IOAN.

Nuptio Salutem.

VENIT ad me Prior sine literis cuiusquam, verbo significans capita factionum apud Bingiones conuenisse nostri causa ad quartum diem mensis Augusti, quorum & ipse interfuit consilio, vna cum suo collega Bingionita, retulitque nobis in illo impietatis consilio quædam æmulum dicta simul atq; conclusa, quorum sententia hanc verborum cōplectitur summam. Ad monasterium reuertamur se maxime optare dicunt, nobisque ex parte Ducis atq; suorum nihil esse verendum, utpote qui & reditum valde cupiat nostrum, & dixerit manifeste sapius, nihil esse aduersum nos sensisse vel cogitasse vnquam. Quod si nobis redire ad cœnobium non placeat, optare Ducem simul & mendaces illos presbyteros senes, q̄ Abbatiam resignemus, se tamen malle reuertamur q̄ cedamus. Hæc prauorum summa consilii, super qua Melantius Prior nostrum quod referret optabat responsum. Instare capitulum diximus Moguntia celebrandum in capite mensis Septembris, in quo causam patribus examinanda proponere intendimus, & quid consulant audire. His cognitis prior discessit, relaturus ad ducem. Post cuius digressum altera mox die Ioannes Damius nobis aperuit, literas se apud priorem vidisse nobis inscriptas nomine conuentus nostri, quem interrogatum quid continerent, respondisse, inuectiuam contra abbatē. Et Damius, *Contra Abbatem* (inquit) *scribit conuentus? O stultissimi & insani quidnam agitis?* Arreptaq; de manu Prioris literas aperuit, legit, Priorisque temeritatem mirabatur. Continebant enim quosdam in nos (vt asseruit) articulos, per solum Priorem nostrum apud Moguntiacum, adiutorio illius destructi hominis Petri Slarponis confictos, & nomine conuentus nostri ignorantibus ipsis mendaciter conscriptos. Damius autem posteaquam legerat schedulam rupit, ne nostras incideret manus. Hæc iniuria prioris nostri denuo moti, nobiscum statuimus frater (quod te minime latere volumus) nunquam redire ad Spanheim, sed nobis vt poterimus alibi prouidere. Iam enim vobis constat manifeste prioris infidelitas, qui se nobis eatenus finxit esse fidelem. Scimus quod ad abbatiam nostram aspirat, propterea nobis molitur in sidias, dulcia in ore verba, sed dolum machinatur in corde. Cedemus ergo non inuiti sed voluntarie, & quamuis tenere Abbatiam nostram possemus etiam de monasterio absentes, & Duce & vobis omnibus inuitis, libere tamen post dies paucos & sine passione dimittemus, quemadmodum ante annos tres & viginti ad eam sine pacto nescientes canonice fuimus electi. Facilis est nobis iactura terrena dignitatis, qui nos scimus esse mortales, nec pensi habemus quid vocemur, sed potius quid simus attendendum duximus. Sed prioris ingratitude miramur, quem & benevolentia singulari semper extulimus, & multis beneficiis profecuti sumus. O Prior infidelissime omnium monachorum, Iudæ non immerito comparandus traditori, quam impie contra nos egisti, immemor beneficiorum in te nostrorum omnium. Nonne parentes tuos ex terra Lucenburgenfi bello & incendio profugos, pauperes & egenos, amore tui suscepimus, fouimus, & per annos iam tres & viginti de monasterii substantia, contra multorum fratrum sententiam, enutriuimus, eisque domicilium cum omnimoda libertate in villa Spanheim tradidimus gratis, eis quoque de monasterio quotidie præbendam integram & ambobus sufficientem per nostros ministrandam ordinauimus, quam & singulis diebus accipiunt vsque in hunc diem. Te quoque in sacerdotem ordinari fecimus, deinde in capellanum & commensalem nostrum assumpsimus, postea in cellerarium monasterii primum constituimus, de quo quidem officio cum te propter leuitatem tuam amouere fuisset necessarium, vt nulla tibi oriretur confusio, in Priorem te nostrum reclamantibus multis eleuauimus. Nihil tibi rationabiliter postulanti vnquam denegauimus, te quoque, quod diffiteri non poteris, vt oculi pupillam nostri semper custodiuius, & contra omnium murmurationes fratrum, quas tua suscitasti negligentia, tibi nimium credulus, per annos iam ferme quatuordecim manutenui & defensaui. Tu autem qualia nobis reddideris in hæc ipsa tribulatione nostra, omnipotens Deus qui nouit non dubitamus suo tempore vt intelligas dabit. Nos etiam non in vindictam, sed vt intellexisse nos tuam ingratitude agnosceas tibi antipodisim suo tempore scribemus. Quid tibi nunc amantissime senior Nuti videtur, iustene mouemur ad cedendum an iniuste? qui talem in Priore nostro ingratitude & malitiam inuenimus, in quo confidere præ cæteris solebamus. Scribit in nos eulogia sub nomine conuentus, ignorantibus cunctis, qui nihil de nobis mali scribere cum veritate potuit vnquam, Putabat forsitan homo stolidus & ambitione plenus, si huiuscemodi literæ in manus de-

Opera
Historia

verbo significans capita factionum quod
 rum diem mensis Augusti quocumque
 ita, retulitque nobis in illo imperato
 ita, quorum sententia hanc verborum
 ur se maxime optare dicunt, nobisq
 pote qui & reditum valde cupiat
 sensisse vel cogitasse vna. Quod
 ucem simul & mendaces illos pro
 reuertamur q cedamus. Hac
 strum quod referret optabat
 dum in capite mensis Septembris
 n dimus, & quid consulant audire. His
 nius digressum altera mox die lo
 disse nobis in scriptis nomine con
 espondisse, inuectiuam contra abbatem
 us? O stultissimi & insani quidnam agitis
 riorisque temeritatem mirabor. Con
 culos, per solum Priorem nostrum
 is Petri Sparionis confictos, & con
 r conscriptos. Damianus autem postquam
 anus. Hac iniuria prioris nostri deo no
 me latere volumus/ nunquam redire al
 ere. Iam enim vobis constat manifeste
 fidelem. Scimus quod ad abbatem no
 dulcia in ore verba, sed dolum machi
 antarie, & quam uis tenere Abbatem
 & Duce & vobis omnibus iniuris, libe
 mus, quemadmodum ante nos mod
 iuimus electi. Facilis est nobis iadare
 ec penssi habemus quid vocemur, sed po
 rioris ingratitude miramur, quem
 ultis beneficiis profecti sumus. O Pri
 non immerito comparandus tradito
 riorum in te nostrorum omnium. Non
 incendio profugos, pauperes & egenos
 tres & viginti de monasterio huius
 mus, eisque domicilium cum oratione
 cis quoque de monasterio quocumque
 er nostros ministrandam ordinamus
 ne diem. Te quoque in sacerdotem
 menfalem nostrum assumptus, post
 s, de quo quidem officio cum te prop
 nulla tibi oriretur confusio, in Præ
 Nihil tibi rationabiliter postulare
 on poteris, vt oculi pupillam nobis
 ationes fratrum, quas tua suscipi
 ferme quatuordecim manentia
 ac ipsa tribulatione nostra, omnino
 intelligas dabit. Nos etiam non in
 nem agnoscas tibi antipodum
 senior Nuti videtur, iustitiam mo
 tro ingratitude & malitiam inno
 Scribit in nos eologia sub nomine
 bis mali scribere cum veritate peccata
 one plenus, si huiusmodi litera in ma

nus auenissent nostras, quod contumelia moti in conuentum arma verteremus, ipsos
 que fratres scribendo durius, nobis faceremus auersos, ac per hoc sibi præberetur introi
 tus ad Abbatiam. Sed nos omnia dissimulare statuimus, propterea, quod redire ad Span
 heim minime cogitemus. Nostrum in hacre consilium non facile mutabimus, nisi
 maiorum forsitan, quod absit, auctoritate compellamur. Quæ spes salutis, quæ nobis
 confidentia pacis esse cum talibus possit? qui beneficiorum immemores nec Deum ti
 ment, nec homines reuerentur, sed nec rationem propriam considerant salutis. Hæc inte
 rim tecum amantissime frater, donec veniat dies perficiendi consilium. Vale nostri me
 mor ad Deum in orationibus tuis. Ex Budori decimaquarta die mensis Augusti Anno
 10 Christianorum 1506.

LXVIII.

REVERENDIS IN CHRISTO PATRIBUS, PRESIDENTIBUS,
 diffinitoribus, cæterisque abbatibus, consilium annale ordinis S. Benedicti apud Moguntiam
 celebrantibus, Ioan. Trithe. abbas Spanhemem reuerentiam &
 honorem.

AD sacrum ordinis conuentum, quem modo celebratis, amantissimi patres, venire
 personaliter constitui, propter causas & negocia quæ me concernunt non minima,
 20 quemadmodum partim ex his meis literis, partim ex latore ipsarum Ioanne Damio mihi
 professo monacho intelligetis. Sed nimium in me sœuicate fortuna prohibet. Nequissi
 mus enim tyrannus ille comes de Lyningen, qui anno priore monasterium Lympurgen
 se funditus incendio destruxit, omnes vias ad Moguntiam dirigentes latronibus occupa
 uit, vt vel me capiat, vel dicti cœnobij abbatem, sicut à multis tam occulte quam mani
 feste sumus informati. Abbati enim memorato insidiatur, propterea quod cum coram
 Regia maiestate & principibus super spolio & incendio monasterij accusauit. Me autem
 persequitur eadem ratione, quia non solum Colonia, sed in alijs quoque locis iustis par
 tibus abbatis semper faui consultiue, & multis dietationibus contra tyrannum sapius
 interfui. Hinc offensus nos ambos odio graui persequitur, & si manus eius incideremus,
 30 non sine periculo posse mus euadere. Me quoque nuper de Marchia Brandenburgensi re
 uelsum, cum omni familia mea, quæ tunc erat mecum, satellites eiusdem tyranni existen
 tem in monasterio Sebach mihi commissio, in domo hospitem ceperunt, & in castellum
 eius vicinum duxerunt, ipso tunc absente tyranno. Qui cum post die reuertens factum
 didicisset, grauius suos increpauit, quod me dimisissent, & mihi iam ampliori insidiatur
 vafania. Quantum vero ad negotia mea pertinet, neminem vestrum credo latere, quam
 grauius anno priore fuerimus afflicti omnes, qui sub tuitione serenissimi principis Palati
 ni sumus constituti, bello & crudelitate Pinalentum Hassonij, qui omnia circa nos per
 currentes rapuerunt, ecclesias cum villulis incendio consumentes. Horum ego metu cum
 ne religioni quidem parcerent, in proximum declinaui oppidum, ibique donec illa quie
 40 uisset commotio permansi. Reuersus tandem ad monasterium multa comperi me absente
 perperam acta, moresq; quorundam fratrum ab institutione regulari miserabiliter dege
 nerasse, ac talia commississe, quæ silentio non viderentur penitus transeunda, sed merito
 potius iuxta formam regularis disciplinae corrigenda. Metuētes autem scelerum auctores
 vindictam quam se meruisse non ignorabant, occultis machinationibus quosdam è fa
 milia nostra, de quibus suspicabantur me omnia eorum scire quæ facta fuerant, relatione
 infamare & lingua circumferre ceperunt, primum ad officiales Ducis Ioannis, ac deinde
 ad quosdam alios nescio quam contumeliam eis imponentes. Interea me contigit in cau
 sa exusti cœnobij Lympurgenfis Heidelbergam vocari, vbi cum essem per dies aliquot, of
 50 ficiales memorati ducis, nescio cuius imperio, quosdam è familia nostra ceperunt & vin
 culis manciparunt, ad instantiam abbatis Moguntinensis (vt est fama) qui monacho vni
 fugituo maluit dare fidem, quam mihi & toti conuentui meo Spanhemensi. Huius ad
 me facti nuncio relato, non mediocriter mihi videbar offensus, nec immerito quidē, pro
 pterea vel maxime, quod me absente nec prius auisato contra iuris ordinem talia præsum
 pserūt. Verebar enim quod accidit, ne vulgus, turba in vitium alioquin credula nimis, ali
 quid de me suspicaretur sinistri, quasi mea capti detinerentur causa. Plura mox in variam
 à populo dicebantur sententiam, tantusque subortus est in circuitu rumor, quod redire
 ad monasterium non statui, priusquam iniuriantium temeritas condigna satisfactio
 plecteretur. Detuli factum omne ad principem Palatinum, cuius consilio & assensu